No. 1218 Zaterdag 4 Mei 1907. 24ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.20,

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tree luna pagá padilanti
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 3 Mei.

De nieuwe Begrooting.

Memorie van Antwoord.

(*Vervolg en Slot.*)

Art. 33 *b*. Ondergeteekende kan het er niet mede eens zijn, dat de betrekking van directeur van het departement van openbare werken te hoog bezoldigd is, — zoo dat het enkel feit, dat de tijdelijke bekleeder er van niet voor eene vaste aanstelling in aanmerking wenscht te komen, geen billijkheidsreden zou kunnen opleveren om hem een personeele toelage van f 1,500.— toe te kennen.

Bij de beoordeeling van deze meening komt in de eerste plaats de vraag naar voren of daarbij bedoeld is, dat de betrekking — zonder daarbij te letten op bijkomstige omstandigheden — te hoog gesalarieerd is. Duidelijk blijkt dit niet uit het aangehaalde, maar, voor het geval dat dit zoo bedoeld is, meent ondergeteekende de opmerking niet achterwege te mogen houden, dat het wel opvallend mag heeten, dat nu eerst algemeen vernomen wordt, dat de bezoldiging te hoog wordt geacht nadat zij reeds dertien jaren geleden op het tegenwoordig bedrag werd verhoogd en het departement intusschen niet in beteekenis is afgenomen, integendeel het tegenovergestelde het geval is, waar een algemeen technisch toezicht op de overige eilanden der kolonie, waar dit plaatselijk uit den aard der zaak zonder zware financieele offers niet verkregen kan worden, op den duur niet gemist zal kunnen worden, ten einde niet voor onverwacht voorkomende schadeposten te worden geplaatst.

Maar mogelijk is slechts bedoeld, dat de bezoldiging hoog genoeg is en dat men daarom van oordeel is, dat de door ondergeteekende bij de voorgestelde verhooging aangevoerde redenen deze verhooging niet voldoende motiveeren.

Ook met deze meening kan ondergeteekende niet medegaan, daar hij van oordeel is, dat de betrekking oogenblikkelijk niet voldoende bezoldigd is.

Immers zijn de eischen, die thans aan den chef van het departement zijn opgelegd, in verband met damaanleg, triangulatie en topographie, voorzeker niet gering te noemen. Hierop zal, naar ondergeteekende veronderstelt, de opmerking niet achterwege blijven, dat beide laatste diensten aan speciaal daarvoor aangewezenen zijn opgedragen, maar ongetwijfeld zal men wel willen toegeven, dat, daar de algemeene leiding van het werk bij den directeur berust, de directie van het departement thans van veel grooter beteekenis is dan in normale omstandigheden. Daar ondergeteekende dezen toestand als den Raad volkomen bekend veronderstelde, is daarop niet nadrukkelijk gewezen, — gelijk hij dit thans doen wil — in de toelichting bij het aangevraagd crediet voor eene persoonlijke toelage aan den directeur. Daar werd meer de nadruk gelegd op de wenschelijkheid om voor de verdere uitvoering van den bijzonderen en zeer belangrijken arbeid, thans aan het departement onderhanden, de beschikking over de diensten van den tegenwoordigen directeur te verzekeren, waarbij ook daarop gewezen werd, dat deze eene teleurstelling had ondergaan in zijne vooruitzichten, toen hij het ambt van directeur aanvaardde.

Hoewel is toe te geven, dat de verkregen inlichtingen aan het pensioenreglement getoetst hadden kunnen worden, zoo wordt naar de bescheiden meening van ondergeteekende, het klemmende van het argument in de eerste plaats daardoor bepaald of het aangevoerde met de feiten strookt, — en, zoodra dat aldus bevonden is, wordt het slechts een eisch der billijkheid, dat ook met deze omstandigheid rekening gehouden wordt. En zooveel te gereeder meende ondergeteekende op dezen gedachtengang te kunnen handelen, waar hij tevens de billijkheid inzag van eene hoogere bezoldiging van den ambtenaar, die niet in de termen valt pensioen te verkrijgen, — die dus evenmin het recht hebben zal aan zijne eventueel na te laten betrekkingen pensioen te verzekeren, — die, ten slotte, op bijzonder onvoordeelige conditiën komt te staan, waar in het algemeen vooropstaat, dat aan landsdienaren het vooruitzicht op pensioen zal zijn verzekerd.

Bij het in de afdeelingen besprokene omtrent de wijze, waarop de toelage eventueel zou worden toegekend, merkt ondergeteekende op, dat de toelage juist daarom als eene „personeele" in het begrootings-ontwerp is gebracht, om daarmede aan te toonen, dat deze aan den persoon van den tegenwoordigen (tijdelijken) directeur verbonden is — hetgeen verduidelijkt wordt door toevoeging van het woord „tijdelijk" voor „directeur" in den dit crediet omschrijvende tekst, — hetgeen hierbij wordt voorgesteld.

Art. 36 *a*. Met leedwezen werd door ondergeteekende kennis genomen van de hier geuite klacht.

Daar waar in de laatste twee jaren, de beschikbare fondsen vooral in aanmerking genomen zooveel werk geleverd is, waarbij het personeel zich veel moeite gaf om deugdelijk en goedkoop werk te leveren, was er, naar de meening van ondergeteekende, eerder aanleiding tot een woord van appreciatie dan voor eene klacht.

Natuurlijk kán en mág niet gevergd worden, dat straten, die hier en daar zonder oordeel of kennis van zaken zijn aangelegd, onmiddelijk aan alle daaraan later naar billijkheid te stellen eischen zullen voldoen.

Zoo mag men, om een voorbeeld te noemen, niet verlangen, dat onmiddellijk de steenen goten en overlaten in de Hoogstraat [O. Z.] zullen gemaakt worden, die aldaar noodzakelijk zijn, maar in verband met andere urgente verbeteringen eenig uitstel toelaten.

De verbetering der straten is systematisch onder handen genomen en daarbij in de eerste plaats op de urgentie gelet.

Vandaar dat sommige hoofdwegen slechts in bruikbaren staat werden gehouden, terwijl wegen in meer afgelegen buurten, die soms meer dan eene halve Meter waren uitgespoeld en vrijwel onbegaanbaar mochten heeten, in orde worden gebracht.

Aldus handelend werden bijv. in de laatste twee jaren in ongeveer veertig straten van het stadsdistrict ongeveer 28,700 M2 gruisophooging en 1,900 M2 bestrating in koraalsteen aangebracht, afgezien nog van de noodzakelijke herstellingen aan steenen goten en overlaten, die hier en daar zoo goed als geheel vervallen waren, en de verbetering aan de afwatering van enkele wegen of straten w. o. bijv. die van den „Roode weg", die alleen al eene uitgave van ± f 350.— vereischte.

Neemt men nu verder in aanmerking, dat de ophooging in gruis hier en daar, zooals boven gezegd, zelfs 0.50 M. bedroeg dat de bestratingen in koraalsteen in een dikke laag zand en niet zooals vroeger in den tor plaatse aanwezigen kleigrond zijn aangebracht, zoodat groote verzakkingen zoo goed als buitengesloten zijn, dan meent ondergeteekende, dat men met de hoeveelheid geleverd werk tevreden mag zijn.

Wordt op den ingeslagen weg voortgewerkt, dan is het te voorzien, dat over een twee- of drietal jaren het stadsdistrict in het bezit zal zijn van een wegen- en stratennet, dat wel is waar niet uitstekend, maar toch aan alle naar billijkheid te stellen eischen voldoet.

Ondergeteekende zegt „wel is waar niet uitstekend", omdat erkend moet worden, dat het materiaal, voor de wegen en straten beschikbaar, niet aan hooge eischen beantwoordt. Beter gruis en eene betere bestrating zijn niet dan met verbazend hooge kosten te verkrijgen, zoodat daaraan in de gegeven omstandigheden niet gedacht kan worden, waar bovendien z. i in deugdelijke opzichten de straten en wegen aan veel hooger eischen beantwoorden dan die van de omliggende plaatsen, veel hooger ook dan de eischen, die men bijv. te Paramaribo, St Thomas en vele kleine steden in Nederland aan wegen en straten stelt.

Men kan natuurlijk wel verschil van gevoelen hebben omtrent de keuze van het te bezigen materiaal.

De vroeger gebruikelijke bagger-specie gaf groote stofvorming in den drogen tijd van het jaar, — eene stof, die door alles heendringt. volgens deskundigen zeer nadeelig voor de gezondheid en volgens sommigen zelfs de draagster van typhus-bacillen zou zijn, — mag en kan het gruis niet vervangen. Wel heeft het gruis ook zijn nadeelen, voornamelijk daarin bestaande, dat de wegen, vooral die, welke in een jaar of langer geen nieuwe gruis-bedekking kregen, bij regen eenigszins meer moddering worden, maar dit nadeel mag niet te zeer overschat worden, vooral voor Curaçao, waar regens gewoonlijk niet veelvuldig voorkomen.

Ziet men trouwens hoe goed zich de gruis-wegen op den berg van Otrabanda gehouden hebben gedurende de zware regens van het afgeloopen jaar, dan behoeft er geen twijfel te bestaan of de tegenwoordig gevolgde werkwijze zal het beste middel zijn om een goedkoop en aan billijke eischen voldoend wegennet te onderhouden.

Voor de bestrating is moeilijk een ander, geschikt materiaal aan te wijzen. Wel is harder kalksteenmateriaal te krijgen, maar de geringe meerdere deugdelijkheid beantwoordt niet aan de veel hoogere kosten.

Wat nu eindelijk de Hoofdstraat op Scharlo aangaat, — deze weg is onlangs met gruis opgehoogd en beantwoordt nu aan alle naar billijkheid te stellen eischen.

Wenschte men daar eene bestrating, hetgeen ongeveer f 12,000.— zou kosten, dan zij het ondergeteekende veroorloofd op te merken dat z. i. na de kort geleden ondergane belangrijke verbetering zoodanige uitgave in de gegeven omstandigheden niet verantwoord zoude zijn.

Art. 36 *d*. Naar aanleiding van het hier behandeld onderwerp, kan ondergeteekende berichten dat hij het volkomen met het gevoelen van de leden van den Kolonialen Raad eens is en eene regeling in dien geest zal treffen.

Naar aanleiding van het aangevoerde omtrent de besparingen, welke het gevolg kunnen zijn van de voorgestelde regeling, teekent ondergeteekende hierbij aan, dat er z. i. geen sprake zal zijn van eene besparing aan geldelijke uitgaven. Men mag gerust aannemen, dat de uitgetrokken som voor onderhoud van de buitenwegen, gegeven het uitgebreide net, dat onderhouden moet worden, geene vermindering van uitgaven toelaat. De nieuwe regeling zal dan ook alleen een meer afdoend en beter onderhoud tengevolge kunnen hebben.

Art. 37. Terwijl ondergeteekende met instemming kennis heeft mogen nemen van de uiting van eenige leden van den Raad, waar deze hulde brachten aan de heeren van Kol en Rijkens voor hunne belangelooze toewijding aan de zaak der kolonie, meent hij de opmerking niet achterwege te mogen laten, dat van het begin af, d. i. sedert 1904, steeds te werk is gegaan naar het beginsel, om voornamelijk door den aanleg van kleine dammen de grondwater-reservoirs op hooger peil te brengen, hetgeen trouwens voldoende blijkt in het aangehaald verslag van den directeur van het departement van openbare werken.

Art. 57. (Aruba) en art. 75 (Bonaire) Met voldoening heeft ondergeteekende mogen vernemen, dat de bij deze artikelen credieten de instemming van den Raad hebben mogen verwerven.

In de aangeboden nota van wijzigingen wordt op de gronden bij de daarbijgevoegde toelichting aangegeven voorgesteld den post Inkomsten van de bakkerij, voorkomende onder 1a. B — Inkomsten van onderscheiden aard, Curaçao, — te doen vervallen.

Ook wordt het ramingscijfer van de pensioenen herzien in verband met intusschen verleende of vervallen pensioenen.

Willemstad, den 18n April 1907.

De Gouverneur van Curaçao,

J. O. DE JONG V. B. & D.

Feuilleton.

St. Eustatiaansche Ditjes en Datjes.

Op Zaterdagochtend den 23e. Maart 8 uur 7 minuten, waren er hier 2 honden aan 't bakkeleien.

Wat nu zoo heel veel bijzonders niet is.

Maar dat snauw-, bijt- en jankconcert werd in immer zwellende tonen crescendo, fortissimo gedebuteerd op 'n moment, waarin t' nu heelemaal niet te pas kwam.

Om 'n groen hekje met witte puntjes stond geschaard de élite van de Statiaansche mannenwereld — in gala met geschoren, hoogst ernstige gezichten, en om dat groen hekje met witte puntjes stond ook in breede rijen de lieve Statiaansche schooljeugd met open monden, nu eens te staren, dan weer te zingen van „In 'n blauw geruiten kiel".

En boven dat groen hekje met witte puntjes kon men lezen op 'n plank met zwarten achtergrond in witte letters, nadat plechtig het zakkenomhulsel gevallen was:

24 Maart 1907.
Bij gelegengeid van den 300ste Geboortedag van Admiraal De Ruyter
En ter Herinnering aan zijn verblijf van 14 — 17 Mei 1665 op St. Eustatius.

En in 't centrum van dat groen hekje met witte puntjes werd met veel solemniteit 'n nobele locusboom geplant, terwijl staande op 'n verhevenheidje keurig be-tapijt, onze wijn Gezaghebber, de Hoogedelgestr. Heer T. G. Groebe, in goed gekozen woorden, ons 'n beknopte geschiedenis van de Ruyter's leven en heldendaden te genieten gaf, 't doel uiteenzette van al deez' pompeuze plechtigheden en eindigde met 'n treffend poëma van onzen grooten dichter Feith.

Ge kent ze wel niet waar, die pakken de regelen:

„Wie is die sterv'ling, op wiens schoudren
„Een volk zijn roem vertrouwt"?

En dan verder dat eenig slot vol climax, met animo en gloed voorgedragen:

„Held, Wijsgeer, Vader, Echtgenoot,
„Vriend, Burger, Christen — alles tevens!
„Een waardig perk voor duizend levens
„En altijd Ruyter, altijd groot!"

't Was in 't begin van deez' redevoering, dat die 2 brutale rakkers van honden, die voor niets eerbied hebben, nota bene in de schaduw van dat groen hekje met witte puntjes elkander de tanden in het vel nepen.

En toen werd er gefluisterd door een van de mannenwereld-élite:

„Dat zet ie natuurlijk weer in ze'n krant."

Die „ie" ben ik, die „krant" is de Amigoe.

Mijn eerste opwelling was: „nu gaat er geen letter copie van die de Ruyterfeesten naar Curaçao"; maar 'n mensch is veranderlijk, en nu ben ik feitelijk den zegsman van dien schoonen volzin dankbaar, mij ongewild 'n beginnetje bezorgd te hebben voor mijn maandelijksch geschrijf over St. Eustatius.

Ze zeggen dat later 'n borst — misschien wel 'n stand-beeld van de Ruyter dien boom binnen in dat groen hekje met witte puntjes vervangen zal.

Te mooi om waar te zijn!

Ná afloop van plechtigheid boomplanting, tractatie der schooljeugd. Die betreurde 't, met koonen bollend van koek, dat er niet meer van die zeehelden ons eiland bezocht hadden, en vóór 'n paar 100 jaren voor 't dierbaar vaderland gesneefd waren.

Bij zonsondergang 'n daverend schot, dat klonk dof-boemend over de golven van de Caraïbische zee, weleer zoo menigmaal doorploegd door den held van den dag,— en de de Ruyterfeesten behoorden weer tot 't verleden.

* *
*

Bij zonsondergang !!!

Daar stond ik weer in „das rothen hinein" te staren, niet om den wereldberoemden zoo zeldzaam zichtbaren groenen straal in 't vizier te krijgen, maar in somber gepeins, iet of wat beschaamd over mijn luttel nog-maar-weten van de olympische godenwereld.

Terwijl ik dit pen, daar komt me waarempel ons mailsloepje in, met versta me wel, de Hollandsche mail aan boord.

Spulletje, zeg ik, toen mijn jongen binnen komt zeulen met 'n trommel vol kranten en brieven uit het moederland.

Geen wonder, liefst 3 verschillende 14daagsche mails tegelijk. Dat

Nota van den Gouverneur

naar aanleiding van het Eindverslag der Afdeelingen van den Koloniaalen Raad.

Zonder in het minst te kort te willen doen aan het standpunt van den Raad, — van wiens ernstigen wensch om tot de economische verheffing van de kolonie mede te werken hij steeds ten volle overtuigd is geweest, — meent de ondergeteekende te mogen vragen waar de algemeene maatstaf te vinden is, die zal moeten aangelegd worden ter bepaling welke onderneming niet en welke wel den praktischen zakenman doet kennen, — of, met de woorden van het Eindverslag, waar de praktische richting ophoudt en de avontuurlijke begint.

Naar gelang van den maatstaf, dien men zich vormt, zal ook in dat opzicht verschil van meening ontstaan, waardoor het zal voorkomen, dat de eene praktische zakenman den anderen avontuurlijke neigingen toeschrijft, wanneer gene het heil van eene onderneming niet inziet, dat deze er van verwacht en dat hem bewogen heeft zich er in te begeven.

Het is den ondergeteekende dan ook niet duidelijk kunnen worden, dat het Bestuur eene avontuurlijke richting was ingeslagen toen het de voorstellen, waarop de Raad in dit verband doelt, met de begrooting in zee zond, in de verwachting, dat zij bij den Raad in veilige haven zouden geraken.

Het voorstel betreffende de tabakscultuur had zijn ontstaan toch juist daaraan te danken, dat de landbouwkundige, die verscheidene jaren lang praktisch werkzaam geweest is bij de cultuur in N. O. I., van het slagen van den aanplant verzekerd was. Moge het den Raad voorkomen, dat het avontuurlijke van de proef daarin gezocht moet worden, dat het volkomen onbekend is of het product voldoenden afzet zal vinden, — daartegenover staat, dat, ingeval van slagen, een machtig middel gevonden zou zijn om in korten tijd den grooten landbouw te verheffen en daarmede de zoozeer gewenschte economische verbetering eene groote schrede voorwaarts te brengen, daar de cultuur slechts weinig tijd vordert.

Het andere voorstel was gegrond op het vooruitzicht, dat de ontvezelingsmachine, waarvan wel is waar niet terstond de geheele capaciteit zou benoodigd zijn, toch niet lang nadat zij hier zou zijn ontvangen en opgesteld ten volle aan haar doel zoude beantwoorden, waarbij gerekend is op de, als gevolg van het voorhanden zijn van eene machine, toch niet van grond ontblootе waarschijnlijkheid, dat men zich met kracht op de cultuur zou gaan toeleggen.

Allerminst had ondergeteekende kunnen verwachten, dat door die voorstellen de indruk zou hebben kunnen ontstaan, dat de toekomst van de kolonie op landbouwgebied hopeloos is, en dat vooral niet, waar z. i. uit menigen begrootingspost en toelichting het tegendeel blijkt.

In dit verband doet hij slechts de vraag waartoe de systematische uitbreiding van het dammenstelsel wel zoude moeten dienen als dit niet was om, met kans op, ja zekerheid van goede resultaten, den landbouw op een hooger peil te brengen.

Waar ondergeteekende de overtuiging blijft behouden van de goede gevolgen van de bedoelde voorstellen, kan hij het slechts betreuren, dat de Raad in het ter zake in de memorie van antwoord op het verslag der afdeelingen aangevoerde geene aanleiding heeft kunnen vinden van zienswijze te veranderen.

Daar het echter zijn ernstig streven is om waar dit mogelijk blijkt, bij zijne voorstellen rekening te houden met het gevoelen van den Raad, en waar de meening bestaat, dat het doel, — de bevordering der sisalcultuur en proeven met die der tabak —, evenzeer langs geleidelijker weg kan worden bereikt, meent hij daarin aanleiding te mogen vinden aan den wensch van den Raad tegemoet te komen en die voorstellen terug te nemen, — zij het ook dat daarmede tijdverlies gepaard zal gaan.

Hij meent, gelet op het groote belang om de sisalcultuur zooveel mogelijk aan te moedigen, echter in overweging te moeten geven een bedrag van ƒ 4,500.— tot dat einde beschikbaar te stellen, terwijl hij zich voorloopig voorbehoudt te trachten met medewerking van een plantagehouder op eigen grond en met eigen hulpmiddelen een proef in het klein met de tabakscultuur te bevorderen, door met eenigen geldelijken steun en de noodige deskundige voorlichting daarbij behulpzaam te zijn.

In de hierbijgaande nota van wijzigingen zal de Raad voorstellen daartoe gelieven aan te treffen.

Met verwijzing naar hetgeen ondergeteekende reeds in zijne memorie van antwoord op het voorloopig verslag had aangevoerd ten aanzien van de aan den landbouwkundige, wiens instructie is voorgeschreven bij gouvernements-beschikking, dd. 27 October 1904 No. 814 (P. B. 1905 No. 44), te stellen eischen, wenscht hij nog op te merken, dat er geen bezwaar zou bestaan de functiën van landbouwkundige aan iemand op te dragen, die in het bezit is van eene onderwijsakte en daarbij eene landbouwakte heeft verkregen (hij meent de vraag hier nog terloops te mogen stellen of door den Raad het bezit eener lagere of wel eener middelbare landbouwakte wordt beboeld), indien deze overigens aan de bedoelde eischen kan voldoen.

Er is echter thans als landbouwkundige in de kolonie in functie een titularis, wiens werkzaamheden den inspecteur van den landbouw aanleiding hebben gegeven hem bij het Bestuur voor eene vaste aanstelling voor te dragen, zoodat ondergeteekende daarom met zeer veel leedwezen vernam, dat de Raad nog steeds van oordeel blijft, dat men in de kolonie Curaçao tot wetenschappelijke voorlichting van den landbouw met de diensten van een onderwijzer zoude kunnen volstaan.

Ondergeteekende zal echter nogmaals de vraag in gezette overweging nemen of het in het belang der zaak zal zijn de ingestelde regeling betreffende de landbouwinspectie [inspecteur van den landbouw in West-Indie te Paramaribo en landbouwkundige op Curaçao) te wijzigen.

Mocht het resultaat van dat onderzoek hem de overtuiging verschaffen dat eene andere regeling mogelijk is zonder de daaraan verbonden belangen te schaden, dan zal hij niet dralen er toe over te gaan zoodanige nieuwe regeling voor te stellen.

Hij moet echter ten sterkste ontraden in afwachting daarvan den bestaanden toestand te wijzigen en meent hiertoe, wanneer hij zijnerzijds het voorstel om de toelage van den landbouwkundige te veranderen in een traktement, voorloopig althans, terugneemt, op de medewerking van den Raad te mogen rekenen.

Daar de Afdeelingen onder den indruk verkeeren, dat ondergeteekende het aan het optreden van den landbouwkundige heeft willen toeschrijven, dat de denkbeelden omtrent de mogelijkheid van verbetering van den landbouw zijn gewijzigd, zoo moet het wel zijn, dat dit uit het betoog, door ondergeteekende bij artikel *b* geleverd, is op te maken.

Ondergeteekende heeft het daar voorkomende met aandacht nagelezen, maar kan er niet uit opmaken, dat hetgeen de Raad door hem gezegd wil hebben uit het betoog volgt.

Het kan zijn dat hij dit anders inziet dan de Raad, omdat hij het ter plaatse gezegde niet in verband heeft willen brengen met het optreden van den landbouwkundige, maar eenvoudig daarmede heeft willen doen uitkomen dat men, naar hij meent op te merken en te kunnen aantoonen, over het algemeen thans meer verwachtingen van den landbouw koestert dan te voren.

Dit werd door ondergeteekende aangevoerd tegenover de in de Afdeelingen vernomen meening, dat men geen stap verder is gekomen op landbouwgebied.

De door de Afdeelingen gewenschte raming der kosten van de triangulatie en de topographische opname zal in de zitting van den Raad bij de behandeling van de begrooting te zijner kennis worden gebracht.

Ten slotte meent ondergeteekende in verband met zijn in den aanhef dezes geuite overtuiging het vertrouwen te mogen uitspreken, dat eene nadere gedachtenwisseling in de evenbedoelde zitting in 't algemeen alsnog tot de gewenschte overeenstemming zal mogen leiden.

Willemstad, den 30n. April 1907.

De Gouverneur van Curaçao,

J. O. DE JONG V. B. & D.

St. Eustatius.

In verleden, heden en toekomst.

Tot dusverre werden wij verhinderd iets naders mede te deelen omtrent deze voordracht door den Gezaghebben van St. Eustatius, de Heer G. J. VAN GROL, op 25 Februari ll. te Haarlem gehouden.

Inhoud en strekking zullen voldoende blijken uit de conclusies welke wij hier laten volgen:

Resumeerende:

de toekomst van St. Eustatius ligt in de ontwikkeling zijner particuliere hulpbronnen. Daartoe is noodig een cultuuronderneming gegrondvest door Nederlandsch kapitaal, gedreven door een Nederlandschen oeconoom. De cultuur, die door de omstandigheden als aangewezen is, is die van katoen. Zij geeft winst aan de aandeelhouders, maakt de plantages productief, brengt den kleinen man tot welstand, en keert loon aan den lagen arbeid uit. Dure machinerieën of gebouwen, noch kostbare mest of irrigatie, is noodig. Oogst en uitvoer loopen in 6 à 8 maanden af;

de veehouderij, die er mee gepaard gaat, hergeeft den grond zijn teel kracht, voorziet in de behoeften van eigen gebruik en dat der omgeving en vindt afzet buiten het eiland. De savanen worden dus ook benuttigd;

de wisselbouw en de nevencultuur maken den invoer onnoodig van producten, die er zelf gewonnen kunnen worden, verschepen andere, waar nog vraag naar is en vestigen hun aandacht op de tabak, uien enz.; de bij vergare honing en was voor den uitvoer.

Wil men de toekomst beter verzekeren dan verder:

voeren men versch bloed in, bevordere dus de kleine kolonisatie van gezinnen uit de hooge gronden van Nederland, welgesteld naar lichaam en ziel, en als 't kan met eenig kapitaal. Greool en neger, 't is wel teekenend, verwachten beiden veel van „new blood";

men helpe de „kleine zwarte luyden" in het verkrijgen van kostgronden, 't zij, door land en woning in voorschot, of wel door land of woning alleen.

Hoe meer boven geuite wenschen in vervulling komen, hoe gezonder de oeconomische basis van het eiland zal zijn.

Twijfel in het welslagen is bijna uitgesloten, als men let op het succes op de naburige Engelsche Antillen, maar......daar werkt niet alleen parlement en regeering samen, doch ook het particulier initiatief van Engelschen durf.

Indirect doet Nederland wel genoeg voor het eiland; wij vullen niet alleen geregeld het te kort der bestuurskosten aan, wij heropenen ook de dichtgegroeide wegen, de volgeworpen putten: mocht een nieuwe steiger te kort blijken, wij verlengen hem, wij verleenen landbouwcrediet, veel goedkooper dan de Engelschen, wij breiden het domein uit, ten einde tegen billijke voorwaarden terrein te verschaffen aan hen, die het anders niet goedschiks kunnen krijgen; een onderwijzer met akte landbouw zenden wij uit en wij bekostigen proefaanplantingen. Regeering en Volksvertegenwoordiging doen dus inderdaad veel, en de behandeling der Curaçaosche begrooting, zooals deze tegenwoordig geschiedt, steekt gunstig af bij die, toen zij in een vloek en een zucht ten einde gebracht werd.

Maar is het eigenlijk niet ergerlijk dat Nederlandsch St. Martin katoen verbouwt en verscheept buiten onze handels- en nijverheidswereld om? Toch deden planters van dit eiland moeite, hier in ons land geld te krijgen om de begonnen katoencultuur uit te breiden.

Op de Engelsche Antillen steunt het katoenbedrijf op het „Imperial Department of Agriculture" en de „Cotton Industry Aid Act" en ook op de daadwerkelijk hulp van Engelsche nijverheidsmannen — op onze Antillen kan men wel rekenen op de toewijding van het jeugdig Departement van Landbouw in W.-Indië en ook op het landbouwcrediet, maar voor 't overige.. ..op niets.

Moge de belangstelling voor het eiland door het bezoek van wijlen Prof. Suringar en Prof. Molengraaff in 1884 opgewekt, door dat van Prof. Went en de Ingenieurs Havelaar en Van Kol verlevendigd, door het Koloniaal Museum en de wetenschappelijke vereenigingen, die onlangs een botanicus uitzonden gaande gehouden, het schoone gevolg hebben, dat oud-Hollandsche ondernemingsgeest in „cattoenplanten goede winninge ziet", dat er een oeconoom kome, die voor Sint-Eustatius wordt, wat een industrieel als Scholten voor zijn landstreek werd.

---

komt door 't opdoeken van de Royal Mail.

In-treurig, maar doet er maar eens wat aan!

Daar diep ik o. a. ook 'n brief op van mijn oud-professor, 'n Pittige repliek op mijn geschrijf in de Amigoe over die bewuste niet — tevinden godenjuf.

Zijn hooggeleerde pent met forsche streken 't volgende:

„Neen, Ornatissme, toen ge je zelf „volgens eigen bekentenis, met een „zonsondergang in den vinger had „gesneden, heb ik je niet willen be„quos-ègo-ën, maar mijn vaderlijke „droefenis willen uiten over het ver„driet dat ik van je beleven moest.

„En ik hoopte zóó op je beter„schap te hebben gewerkt!

„En daar ga je me nu, in een „ander Ditje en Datje, nóg den „slechten weg op.

„Ik zwijg er van, dat je daar „spreekt van „een duffen meelzak", „ben ik dat soms, je oud-professor? „dat je afgeeft op mijn gehum; dat „brengen mijn jaren zoo mee, jon„geheer;

„dat je wat te vertellen hebt van „mijn brilleglazen.

„Ja, ik ben niet zoo'n gentleman „op Golden Rock, die wie weet een „gouden lorgnet draagt, of mis„schien een monocle om een cycloop „na te doen. Daar zitten we weer in „de mythologie, juist van pas! Wie „drommel gaf je grond om, toen ik „je met die morgendame op je plaats „zette, dadelijk naar een avondjuf„fer uit te zien?

„Zijn dat nu goede manieren?

„Je vraagt „advies". Ziehier, en „zelfs kosteloos:

„Als mijnheer de zonnegod, Helios „of volgens sommigen, maar minder „juist, Phoibos Apolloon zijn dagrit „ten einde bracht — man en paarden „hadden een zweetje gehaald — gin„gen ze doodgewoon zich afspoelen, „en een afzakkertje nemen in het ge„bied van Poseidon, dien de Latij„nen Neptunus heeten of bij ons Ocea„nos, zooals je believt. De zee in, dus!

„Maar dat was nou toch heele„maal geen café met damesbediening, „hoor je!

„Dus je hoeft niet te vragen naar „een juf, die den avonddienst voor „Helios waarnam.

„Waar hij dan bleef?

„Met heel zijn gedoei kroop hij in „een reusachtige schelp; en hoe hij „dan den volgenden morgen weer aan „de andere zijde van de aarde (die „de vorm had van een kolossaal„jodenpaaschbrood, zooals je toch „weet) weer uit de poort kon ko„men — dat was het geheim van „de „Nacht" [ook een godheid].

„Heb je 't dus verstaan?

„De zon kroop in de schulp.—

„Ga, en doe óók zoo!—

Nou, nou, daar kan ik 't voorloopig mee doen!

Toch krulde mijn neus zonder lorgnet, van louter pleizier; 'n soort van looping the loop-krul.

Mij dunkt onder dit geschrijf zette mijn oud-leeraar 'n gezicht precies als indertijd, toen...... ja, laat ik dat plastisch feitje eventjes aan de vergetelheid ontrukken.

't Was in de jaren, dat 't onder mijn neus zoo'n beetje begon te donzen.

Ik was aan 't kuieren om 'n uur of half 9 's avonds. Rooklust bekroop mij, lucifers helaas waren verre.

Wat 'n iegelijk in mijn geval zou gedaan hebben, deed ik ook. Ik klom in 'n lantaarnpaal, opende 't glazen deurtje, en zoog met diepe zuigen de vlam in mijn Upmannetje. Steekt daar nu iets in?

Maar opeens voel ik 'n verdacht gekittel aan mijn kuitspier; 2 handen grepen aan m'n broekspijpen, en onder 't omlaag glijden zag ik 2 brilleglazen, als auto-lantaarns bij avond, schitterglanzen en hoorde ik 'n stem staccato sonoor:

„Jan Paul, daar komt geen steek van jou terecht."!!!!

't Was mijn prof. van den Olympus, die ook aan de kuier was.

Wat ik toen geantwoord heb, weet ik precies niet meer, 'n duffe meelzak heb ik zijn hooggeleerden echter zeker niet genoemd; wel mompelde ik zoo iets van:

dat ik dan toch nog altijd lantaarnopsteker zou kunnen worden.

Zoo'n gezicht, als toen bij dien lantaarnpaal 's avonds om half 9, zoo'n „betwixt and between face", heeft zich, ik ben er moraliter zeker van, over dat velletje postpapier gebogen, toen de professorale hand met topsnelheid die hoekige, hier en daar hieroglyphische, letters uit ze'n pen deed vloeien.

Waarde Professor, Most honorable Oud-leeraar, duizende en nog eens duizende mijlen pekelwater, scheiden ons.

Aan mijn broekspijpen kunt ge nu niet meer de neerhalende kracht van Uw zwellenden biceps beproeven, zooals weleer.

Wat mij dankbaar stemt, vooral als ik te paard zit.

Noch ik, noch 'n andere „ik", noch mannen met namen die klinken als 'n onversneden dubloen op 'n plaat van Carrarisch marmer, konden uitvinden den naam van die denkbeeldige Miss in reform evening dress belast met 't opbergen van de zonnen tuf-tuf.

Gij hebt ons, o Illustrissime, in eenige forsche pennestreken gedoceerd wat oirbaar is te houden omtrent 't mysterieuze gedoei in de aloude godenwereld daarboven in 't oneindige vacuüm.

En daarvoor breng ik u nederig ons eeresaluut!

En nu?

Nu kruip ik in mijn schulp, als 'n oester, als 'n mossel, als 'n rilling verwekkende slak.

Maar over 'n week of wat, kruip ik er weer uit, anders is de redacteur v/d. Amigoe in staat me 'n tabakspot langs de ooren te doen suizen.

En dat is 'n hoogst onaangename gewaarwording.

Wat ik weet bij experientie.

JAN PAUL.

St. Eustatius, 11 April '07.

Die zal de gemeenschap van weinig blanken en veel gekleurden meer gerieven, dan wijziging van het Regeeringsreglement; dat trouwens nu reeds aan het eiland zekere mate van zelfstandigheid wil waarborgen.

Een herstellende zieke moet aan de hand van een pleegzuster het loopen weder leeren, kan niet op eigen beenen staan..... en St. Eustatius is verzwakt, steeds meer en meer."

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke Berichten.

Deze week meldde een aanvullingsbericht, dat de Zeereerw. Pastoor EUWENS, niet over New-York, maar via Suriname zou komen met de *Prins Willem II.* Ook werd nog het verblijdend bericht ontvangen, dat behalve de nieuwe Missionaris Pater FENNELL, nog twee Eerw. Fraters, bestemd voor het onderwijs aan de R. K. Jongensscholen, de reis zouden medemaken.

Havennieuws.

Van 16—30 April liepen onze haven binnen:

Stoombooten	17
Goeletten	20
Bijlanders	18
Brikken	2
Totaal	57 schepen,

die met de 63 schepen, gedurende de eerste twee weken der maand binnengeloopen, een totaal maken van 120 schepen. Verleden jaar bracht April het maar tot 103 schepen.

„Gelderland."

Woensdagmorgen is eindelijk de *Gelderland* binnengestoomd onder het daveren van 't geschut. De werkstaking der kolendragers op St. Lucie dwong ook de *Gelderland* tot werkeloosheid.

Heden vertrekt onze oorlogsbodem weder om onze vlag te vertoonen in de haven van Jamestown, waar bereids de opening der tentoonstelling werd opgeluisterd door de tegenwoordigheid van verschillende oorlogsbodems van Europeesche natiës.

De état-major bestaat uit:

kapt. ter zee W. D. H. baron Van Asbeck, comandant; kapt-luit. ter zee H. A. Schoonhoven, 1e officier; luits ter zee 1e kl.: M. H. Halewijn, P. H. D. Schuttevaer; luits ter zee 2e. kl. K. A. Telders, O. Bender, W. E. Wolterbeck Muller, O. D. T. De Ridder; adelborsten 1e. kl.: G. H. Poolman, K. Tadema, H. Van Nie, L. J. Van Rossem; off. van gez. 1e. kl.: B. Van Dijssen; off. 2e. kl.: C. G. Tichelaar; off. v. adm. 2e kl. H. P. Winkelman; adj.-adm. N. F. Dijkema; 1e luit. der mariniers C. J. O. Dorren; off.-mach. 2e. kl.: J. Holtmark van Dijkerhof en J. C. Van der Ben; het machinekamerpersoneel is samengesteld als volgt: hoofdmach. H. P. De Loenen; machinist: C. Borghstein, B. Van 't Hull, E. J. J. Nandorff, J. G. L. C. Van Erkel, G. A. W. Wagenaar, M. Van der Hart; adj.-machinisten: J. Terpstra, A. A. Roos, A. H. Selhorst, P. J. Stroo, J. Bottema, A. G. Vermeulen.

Militaire Te Huis.

Met voldoening kan de Commissie, belast met het beheer van het „Militaire te huis" neerzien op de uitvoering van laatstleden Zaterdagavond. Het met vlaggendoek keurig en kleurig versierde theater was stampvol. Al de biljetten waren verkocht, zoodat er een zuivere winst gemaakt kon worden van 375 Gulden.

De verschillende nummers van het programma werden uitstekend uitgevoerd.

Wat ons het meest beviel waren de Staafoefeningen en Ladderstanden. Volgens voorafgaande verklaring van den heer MANUEL had de nieuw opgerichte Militaire Sportclub zich nog slechts weinig kunnen oefenen; maar dat was aan hun optreden in het geheel niet te zien.

Met hun behendige vlugheid en lenige zwenkingen oogstten zij herhaaldelijk algemeenen bijval. De ladderstanden waren in een woord prachtig. Rap en vlug, regelmatig en bij alles in zijn werk. *Miss Petty* en *Gebroeders Labberdaxus* verdienen ten volle een afzonderlijke eervolle vermelding. Hun optreden heeft de hooggespannen verwachting nog verre overtroffen.

Het beste bewijs, hoe alles in den smaak is gevallen kan men wel hieruit afleiden, dat op vereerend verzoek van het publiek hedenavond opnieuw een voorstelling gegeven zal worden met gewijzigd programma. Geheel nieuw is het optreden van de beroemde Jongleurs „De twee gebroeders Haakbeentje." Wij wenschen allen veel succes.

Uitvoer.

Een blijde verrassing bracht ons gisteren *De Curaçaosche Courant*. In een Bijvoegsel werd openbaar gemaakt een „Opgave van uitgevoerde artikelen van de Kolonie Curaçao gedurende het 4e kwartaal 1906."

Aanstonds leidden wij daaruit af, dat nu voortaan geregeld om de drie maanden dergelijke statistieken zouden gepubliceerd worden. Van harte juichen wij dezen maatregel toe. Daardoor worden wij in staat gesteld den economischen toestand onzer Kolonie beter te kennen en kunnen door geregelde vergelijking van de verschillende kwartalen onderling steeds op de hoogte blijven, of er vooruitgang, dan wel achteruitgang valt te constateeren.

Wij behoeven nu niet langer dan een jaar te wachten voordat wij eenig inzicht krijgen in onze eigene zaken. Nu toch, kunnen wij, naar wij vertrouwen, reeds binnenkort te weten komen, hoe het staat met den uitvoer gedurende de eerste drie maanden van dit jaar, terwijl wij zonder de publicatie dezer driemaandelijksche statistieken zouden moeten wachten op het Koloniaal Verslag over 1907, dat ons eerst op het einde van 1908 kan bereiken.

Uit de gisteren gepubliceerde opgave zien wij, dat gedurende de drie laatste maanden van het jaar 1906 werd uitgevoerd:

Van het eiland

Curaçao een waarde v.	f 137,244
Aruba	120,951,92
Bonaire	15,227.34½
St. Martin	11,521.04
St. Eustatius	2,070,36
Saba	787,79

Van Curaçao was de uitvoer van *strohoeden* de voornaamste. Werd verzonden

Naar	Dozijn	Waarde
Havre	12015 á f 5	f 60,075
New-York	400 á f 5	2,000
Hamburg	2251 á f 5	11,255
Londen	1536 á f 5	7,680
Amsterdam	4424 á f 5	22,120
„	14 stuks á f 6,50	91
„	18½ dozijn á f 12	222
„	60 stuks á f 4	240
	20644½ dozijn 74 stuks	f 103,683

Aan Geitevellen werd uitgevoerd voor een waarde van f11.052, aan andere huiden voor f1,592, aan schapevellen voor f172.

Aan dividivi voor f 9,623, oranjeschillen voor f 1,580, aan zout voor f 1,800 uitgevoerd.

Het groote belang der hoedenindustrie is hiermede weder schitterend bewezen. Zonder deze industrie zou het hoofdeiland onzer kolonie nog niet ter waarde van f 34,000 uitgevoerd hebben in drie maanden tijds.

Het dragen der zoogenaamde Panama-hoeden moge afhankelijk zijn van de mode, *strohoeden*, van welken vorm dan ook, zullen wel altijd gedragen worden.

Dat men toch zijn best doe deze industrie beter te regelen en te waarborgen en zorge binnen eigen kolonie de noodige palmen aan te planten. Al zou mettertijd de landbouwinspectie van Suriname zich niet meer uitstrekken over Curaçao, zoo blijft Suriname toch onze Zusterkolonie. Er bestaat een sterkere band welke deze twee Nederlandsche kolonies verbindt, dan de landbouwinspectie. Ook zonder deze is samenwerking, waar mogelijk en zeer gewenscht, zeker te verkrijgen.

Aruba voerde in het laatste kwartaal van 1906 uit aan phosphorzure kalk ter waarde van f65,659.84, aan goud f49,706, aan aloë f3,284.25.

Bonaire verscheepte zout ter waarde van f6,148.32, aan houtskool voor f2,362,75, aan geitevellen voor f2,367, aan dividivi voor f1,491.45

De uitvoer van St. Martin bestond bijna uitsluitend uit zout, ter waarde van f11,363.84.

St. Eustatius voerde uit:

31 kalveren	ter waarde van	f 930
19 runderen	„ „	f 760
5 schapen	„ „	f 12,50
4 varkens	„ „	40

De gezamenlijke waarde van den uitvoer bedroeg voor St. Eustatius f2,070,06, waarvan f1,742.50 te danken is aan uitvoer van VEE.

Het voornaamste uitvoer-artikel van Saba zijn de Bay-berry-bladen ter waarde van f352, bijna de helft van de gezamenlijke waarde van den geheelen uitvoer.

Soublette et Fils.

Oprechten dank brengen wij aan onze kundige fotografen, de Heeren SOUBLETTE & FILS, voor het prachtig portret, dat ons hedenmorgen werd vereerd ter herdenking aan de Ruyterfeesten.

Het geeft het mooiste moment weer der feestelijkheden: de uitvoering der liederen door de 700 kinderen voor het Gouvernementsgebouw. Het is een uitstekend geslaagde, scherpe opname met de pracht-lens der reuzen-camera.

Buitenland.

FRANKRIJK.

Voor eenige dagen heeft de „Revue de Droit international" eene oordeelvelling meegedeeld van den specialist Lémonon, welke geen den minsten twijfel laat omtrent het afkeurenswaardige van den aanslag tegen de grondbeginselen van internationaal recht, gepleegd door minister Pichon op bevel van zijnen meester Clemenceau.

Het concordaat tusschen Rome en Frankrijk is nooit afgezegd en dus waren de archieven der beide gouvernementen in hunne wederzijdsche gezantschappen gebleven. De betrekkingen tusschen Republiek en Vatikaan zijn in rechten niet afgebroken, maar enkel in feite opgeschort. De woonplaats van den nuntius bleef dus onschendbaar.

Het gouvernement, eens den aanslag gepleegd, was rechter en partij in eigen zaak, want het besliste zelf welke papieren tot het archief behoorden en welke aan Mgr. Montagnini. Het heeft ze allemaal gelezen en dus het geheim der diplomatieke archieven geschonden.

De Engelsche bladen zijn thans zeer streng voor de Fransche regeering, vooral sedert de naam van hun gezant in de zaak gemengd is. Indien het geheim der diplomatische papieren niet meer geëerbiedigd wordt, zeide „Globe", is alle diplomatie onmogelijk. Nooit, zeide een ambtenaar van het „Foreign Office" aan 't zelfde blad, zouden dergelijke onbescheidenheden in Engeland mogelijk zijn.

Intusschen worden meer en meer stukken uit het dossier openbaar gemaakt, veel te veel om ze zelfs maar in 't kort te kunnen meedeelen, maar nog altijd niets dat aanleiding geeft tot eene ernstige kritiek op de houding van het Vatikaan. Daarentegen wordt de verantwoordelijkheid van de regeering grooter en grooter, door het meedeelen van stukken, die stellig door de diplomatieke onschendbaarheid hadden moeten gedekt blijven.

Over het geval-De-Stuers raken de Fransche kranten niet uitgepraat;

ze wilden onzen gezant wel gaarne als zondebok de woestijn injagen, hopende daarmede de aandacht van de onhandige onbescheidenheid der Regeering af te leiden.

De „Temps" deelt mede, dat jhr. De Stuers beslist weigert eenige mededeeling te doen aan de pers. In de omgeving van den gezant geeft men wel eenige inlichtingen. Volgens deze is het corps diplomatique van meening, dat papieren betrekking hebbende op personen gedekt door diplomatieke onschendbaarheid, niet gepubliceerd behoorden te worden, te meer daar degene die ze heeft opgesteld van overdrijving of zelfs van volslagen onnauwkeurigheid kan worden verdacht. Ridder De Stuers heeft aan den Minister van buitenlandsche zaken geen verontschuldigingen aangeboden, zooals de „Matin" beweerde, maar toch zijn leedwezen erover betuigd, dat Mgr. Montagnini losse gesprekken onjuist had overgebracht. Het rapport waarin het bewuste gesprek wordt medegedeeld luidt (de „Figaro" publiceert het in zijn geheel) aldus:

Parijs, 10 Jan. 1905.

Hoogwaardige Eminentie!

„De gezant der Nederlanden, de heer De Stuers, een uitstekend Katholiek, heeft mij eergisteren een bezoek gebracht en zich verontschuldigd, dat hij dit niet vroeger heeft kunnen doen, zeggende dat deze vertraging alleen te wijten was aan zijn afwezigheid uit Parijs.

„Hij zeide mij, dat hij erop gesteld was mij persoonlijk mede te deelen, hoezeer hij gegriefd was door de politiek-religieuze gebeurtenissen, over welke hij dikwijls had nagedacht. Hij zeide, dat Frankrijk hoe langer hoe verdorvener wordt en hoe langer hoe meer onder de leiding komt van de vrijmetselarij, die het tot volledigen val zal brengen of tot een barbaarsche revolutie.

„De gezant heeft niet geaarzeld mij te bekennen, dat hij het gedrag der Fransche Regeering jegens den Heiligen Stoel in de hoogste mate afkeurde ten opzichte van beide conflicten en dat hij hare blijkbare kwade trouw moest erkennen; dat dit overigens bleek uit alle voorwendsels, die ze had gezocht en te baat had willen nemen om alle diplomatieke wellevendheid en convenances met voeten te treden. Hij wees mij er op, dat hij, na oplettend het door den Heiligen Stoel gepubliceerde boek te hebben gelezen, had opgemerkt, dat elk middel door de Fransche Regeering te baat was genomen tegen den Heiligen Stoel; hij eindigde met zeer sombere voorspellingen over dit land, terwijl hij voorbeelden aanhaalde van andere staten, waar, ondanks den huidigen toestand, de godsdienst vrij is en geëerbiedigd. Nadat de heer De Stuers nog lof had toegezwaaid aan den Heiligen Vader wegens Zijne gematigheid en voorzichtigheid in zulke ernstige omstandigheden, zeide hij, dat men moest hopen, dat de huidige strijd zou eindigen in een heilzame reactie ten gunste van de katholieke zaak en hij voegde daaraan toe, dat, zoo Combes en de secte bleven regeeren, zij hunne wandaden niet ongestraft zouden kunnen voortzetten.

„Daaraan voegde de heer De Stuers overigens toe, dat van alle zijden, ook van die van de Joodsche „haute finance" voorspellingen worden gedaan over een meer of minder op handen zijnden val van Combes, onder wien de verwarring en het kwaad hoe langer hoe erger worden."

De heer De Stuers is zeer zeker in zijn oordeel niet malsch geweest, doch zijn eerlijkheid en rechtschapenheid van karakter maakten hem elke andere appreciatie onmogelijk. En zelfs al hadde hij zich nog krasser uitgedrukt, dan — zooals wij reeds opmerkten — was het in een gesprek van den meest strict particulieren aard, dat elk officieel karakter miste en waarmede dus „het land hetwelk den heer De Stuers gastvrijheid verleent", zooals de „Matin" zich met theatraal pathos uitdrukt, niets te maken heeft. De geheele beweging, verwekt rondom het incident-De Stuers, komt ons voor een zuiver kunstmatig opgeschroefde agitatie te zijn!

Eigenaardig is dat er in het dossier Montagnini niets voorkomt over den pastoor van Saint-Augustin, den Eerw heer Jouin, in wiens proces toch dit dossier dienst moest doen. Is dit proces dan maar een voorwendsel van Clemenceau, om de gestolen papieren na eerst door hem uitgekozen en geschikt te zijn, openbaar te maken? Want er is toch maar niets in al die notas dat de inmenging bewijst van den H. Stoel in de zaken van Frankrijk, zooals men beweerd heeft.

Clemenceau hoopte al de papieren, die in zijn nadeel waren, te kunnen verbergen en al degene, die den Paus in een valsch daglicht konden stellen, door onvolledige bekendmaking, te kunnen uitgeven. Dat slaat in alle opzichten tegen, want het dossier, dat hij als een vreeselijk wapen boven zijn hoofd zwaaide, bevat niets dat het Vatikaan kan verontrusten, terwijl, moest alles bekend worden, Clemenceau en de zijnen in een zonderling daglicht zouden staan.

Men is dan ook algemeen overtuigd dat, kan de minister-president nu nog de zaak in den doofpot steken, hij het doen zou. Maar 't is te laat. De gevolgen der geweldpleging ten huize van den nuntius zijn hem boven het hoofd gewassen en 't zou niet te verwonderen zijn zoo de papieren van Mgr. Montagnini zijn doodvonnis teekenden.

Het Vatikaan logenstraft de zoogezegde pogingen tot omkooping van Clemenceau, alsook de onderhandelingen, rechtstreeksch of onrechtstreeksch, met geheime agenten der fransche regeering. Dat alles is het Vatikaan niet waardig en het denkbeeld voor iets dergelijks is nooit bij den H. Stoel opgekomen. Na de scheiding zijn wel verscheidene personen op het Vatikaan verschenen als geheime agenten van de Fransche regeering om over de verzoening te onderhandelen. Men denkt echter, dat het enkel welwillende personen waren zonder mandaat.

Het Vatikaan wees altijd onmiddellijk die aanbiedingen van de hand, zeggende dat het enkel met een officieel vertegenwoordiger wilde onderhandelen. Om elke verdere poging af te snijden, moest toen elke Franschman, die een gehoor vroeg, op voorhand verklaren dat hij met geen zending belast was.

De „Osservatore Romano" spreekt onder voorbehoud over de papieren-Montagnini hoewel zij sommige volkomen zou kunnen logenstraffen, andere zou kunnen terechtwijzen.

De „Corrière d'Italia" zegt dat het nu klaar bewezen is dat het Vatikaan niets, hoegenaamd niets heeft gedaan tegen de Fransche republiek. Geen enkel document bij Mgr. Montagnini gestolen, bevat een spoor van complot. Men vraagt zich dan ook af met welk recht de Fransche regeering die stukken heeft aangeslagen en zich gereed maakt om ze openbaar te maken. Dat is eenvoudig private briefwisseling, waar gerecht noch regeering iets mede te maken heeft.

Hoe komt intusschen de „Figaro" aan de stukken? Een parlementaire commissie zal ze onderzoeken en ziet nu komen ze al van te voren in de krant. Een rare boel toch!

Advertentien.

ZITTING

VAN DEN

Kolonialen Raad

op Maandag, den 6n. April 1907, des avonds te 8 uur.

TE BEHANDELEN ONDERWERPEN:

1°. Ingekomen stukken.

2°. Ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1908.

Willemstad, 3 Mei 1907.

De Gouvernements-Secretaris,
Griffier van den Raad,
J. F. HAAIJEN.

Bekendmaking.

De publieke verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van den 1sten September 1905 t/m 28 Februari 1906, onder No. 8339 T t/m No. 5849 U, zal plaats hebben op DONDERDAG den 9den Mei en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 8n. Mei 1907.

De Voorzitter.
A. JESURUN.

Drukker:
ALFREDO F SINTIAGO